Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на енергетиката	**Нормативен акт:** Закон за изменение и допълнение на Закона за енергийната ефективност
☐ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☒ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: **Първо полугодие на 2026 г.**
Лице за контакт: Александрина Димитрова, началник на отдел ЕЕВЕИ, дирекция ЕСПУЕР Мария Минова, държавен експерт, отдел ЕЕВЕИ, дирекция ЕСПУЕР	**Телефон и ел. поща:** 02 92 63 143 e-mail: a.dimitrova@me.government.bg 02 92 63 148 e-mail: m.minova@me.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Проблем 1: Необходимост от транспониране в националното законодателство на изискванията на Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 година за енергийната ефективност и за изменение на Регламент (ЕС) 2023/955 и Директива (ЕС) 2024/1275 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 година относно енергийните характеристики на сградите.

I. Транспониране на Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 година за енергийната ефективност и за изменение на Регламент (ЕС) 2023/955 (Директива (ЕС) 2023/1791).

С Директива (ЕС) 2023/1791 се отменя Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност, която е въведена в българското законодателство основно със Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ), Закона за енергетиката (ЗЕ) и подзаконовите нормативни актове към тях. В тази връзка част от разпоредбите на Директива (ЕС) 2023/1791 са въведени в българското законодателство и към настоящия момент Директива (ЕС) 2023/1791 е частично транспонирана. Пълното транспониране на Директива (ЕС) 2023/1791 следва да бъде извършено с промени в ЗЕЕ и подзаконовите нормативни актове към ЗЕЕ и ЗЕ.

Основното обстоятелство, свързано с възникване на посочения проблем е изменението на нормативната рамка на европейско ниво.

На 13 септември 2023 г. Европейският парламент и Съветът на Европейския съюз приеха Директива (ЕС) 2023/1791, с която се измениха и допълниха съществени текстове от вече транспонираната в националното законодателство Директива (ЕС) 2012/27/ЕС. Съгласно чл. 36, параграф 1 от Директива (ЕС) 2023/1791 „*Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се*

съобразят с членове 1, 2 и 3, член 4, параграфи 1 – 4, член 4, параграф 5, първа, втора, четвърта, пета и шеста алинея, член 4, параграфи 6 и 7, членове 5 – 11, член 12, параграфи 2 – 5, членове 21 – 25, член 26, параграфи 1, 2 и 4 – 14, член 27, член 28, параграфи 1 – 5, членове 29 – 32 и приложения I, III – VII, X, XI и XV най-късно до 11 октомври 2025 г.“.

По-конкретно се идентифицира необходимост от въвеждане в националното законодателство на следните изисквания, поставени с Директива (ЕС) 2023/1791, които не са регламентирани в ЗЕЕ, ЗЕ, подзаконовите нормативни актове към тях и други нормативни актове:

1. Прилагане на принципа „Енергийната ефективност на първо място“ (чл. 3 и чл. 27 от Директива (ЕС) 2023/1791)

Със законопроекта се възприема нов подход при вземането на решения в областта на политиката, планирането и инвестициите при изготвянето на нови правила относно предлагането на енергия, както и в други области на политиката. Принципът „Енергийната ефективност на първо място“ е основен принцип, който следва да се взема предвид във всички сектори, включително и извън рамките на енергийната система и на всички нива. Енергийно ефективните решения следва да се разглеждат като първи вариант при вземането на решения в областта на политиката, планирането и инвестициите при изготвянето на нови правила относно предлагането на енергия, както и в други области на политиката.
Предложени са промени, с които се въвеждат изисквания към държавните органи да прилагат принципа „Енергийната ефективност на първо място“ при вземането на решения в областта на политиката, планирането и инвестициите в проекти, по които се предвижда финансиране на енергийни системи на стойност над 100 млн. евро, както и при финансирането на проекти за транспортна инфраструктура на стойност над 175 млн. евро, които засягат потреблението или снабдяването с енергия.

2. Водеща роля на публичния сектор в областта на енергийната ефективност (чл. 5 от Директива (ЕС) 2023/1791)

Публичните органи на национално, регионално и местно равнище следва да служат за пример по отношение на енергийната ефективност, за което се определят съответните цели за декарбонизация и енергийна ефективност в публичния сектор и конкретно за намаляване с най-малко 1,9 % годишно в сравнение с определено базовото равнище на крайното потребление за 2021 г. Предвидени са промени по отношение на програмите за енергийна ефективност, които се разработват от местните органи и изисквания за реализиране на мерки с оглед намаляване на крайното потреблението на енергия от публичните органи в населени места съобразно броя на жителите.

3. Роля на образец на сградите на публичните органи (чл. 6 от Директива (ЕС) 2023/1791)

В действащия ЗЕЕ е предвидено всички отоплявани и/или охлаждани сгради - държавна собственост, използвани от държавната администрация, ежегодно да предприемат мерки за подобряване на енергийните характеристики на поне 5 % от общата разгъната застроена площ. С предложените промени в ЗЕЕ се разширява обхвата на сградите, за които се прилагат мерките, като задължението се отнася до сградите, собственост на публични органи и се поставят по-високи критерии към енергийните характеристики на сградите. Отчитайки посоченото, целта е прецизирана в съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2023/1791 от 5 % на 3 %. През 2025 г. 1 481 бр. с обща разгъната застроена площ от 2 685 665 м^2* са отопляваните и/или охлажданите сгради държавна собственост, използвани от държавната администрация. За изпълнение на изискванията всички

публични органи, в т.ч. местните органи следва да съставят и представят в Министерството на енергетиката пълен списък на тези сгради**.

4. Възлагане на обществени поръчки и концесии (чл. 7 и Приложение IV от Директива (ЕС) 2023/1791)

Предвидени са промени в чл. 30а от ЗЕЕ за прилагане на изискванията, свързани с енергийната ефективност при провеждането на обществени поръчки от всички публични възлагащи органи и възложители. При възлагане на обществени поръчки и концесии на стойност, равна или по-висока от посочените в чл. 20, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) и чл. 1, ал. 2 от Закона за концесиите (ЗК), възложителите по смисъла на ЗОП и възлагащите органи по смисъла на ЗК следва да закупуват само стоки и да предоставят услуги, да закупуват сгради и да извършват строителство с високи показатели за енергийна ефективност. Възлагащите органи и възложителите при възлагане на обществени поръчки и концесии за строителство, доставки и услуги над определена стойност следва да прилагат принципа „енергийната ефективност на първо място“ и да оповестяват публично информация за въздействието на договорите върху енергийната ефективност.

5. Задължение за икономии на енергия (чл. 8 от Директива (ЕС) 2023/1791)

Предвидено е оптимизиране на националната схема за задължения за енергийни спестявания и конкретно за изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания на задължените лица в сектор „Транспорт“. За задължените лица от сектор Транспорт се определят годишни цели за енергийни спестявания, които ще се изпълняват от лицата, които освобождават горива за потребление в транспорта и които са лицензирани складодържатели по смисъла на Закона за акцизите и данъчните складове. Задължените лицата ще изпълняват годишната цел за сектор Транспорт чрез годишна вноска в Националния фонд за декарбонизация (НФД), определена въз основа на приета методика в съответствие с Наредба № Е-РД-04-3 от 4.05.2016 г. за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методите за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им (Наредба № Е-РД-04-3). Фондът ще набира средства и от вноските на задължените лица в сектор Транспорт, разширен е обхвата на дейността на НФД с дейности и мерки в сектор „Транспорт“, които ще бъдат извършвани въз основа на оперативните правила на НФД (допълнени със сектор Транспорт). По предварителна оценка, въз основа на задълженията за енергийни спестявания на сектор Транспорт се предвижда годишните постъпления от вноски в НФД да възлизат на около 82 млн. евро годишно в периода 2026-2027 г. и на около 104 млн. евро годишно в периода 2028-2030 г.

6. Системи за енергийно управление и обследвания за енергийна ефективност (чл. 11 от Директива (ЕС) 2023/1791)

Предвидена е промяна в обхвата на предприятията, които трябва да прилагат система за енергийно управление или да се подлагат на обследване за енергийна ефективност. Предприятията, чието средногодишно потребление на горива и енергия през предходните три години е над 10 TJ (2 780 MWh) и които не прилагат система за енергийно управление подлежат на задължително обследване за енергийна ефективност. Тези предприятия следва да изготвят план за изпълнение въз основа на обследването за енергийна ефективност, в който се определят мерки за всяка препоръка от обследването, когато това е технически или икономически осъществимо. Със законопроекта се въвеждат изисквания към предприятията, чието средногодишно потребление на горива и енергия е над 85 TJ (23 611 MWh) през предходните три години да прилагат система за енергийно управление. По информация на АУЕР 331 бр. предприятия със средногодишно

потребление на енергия над 3 000 MWh подлежат на задължително обследване. В резултат от предложената промяна в ЗЕЕ за намаляване на прага на потребление на горива и енергия се предвижда броят на предприятията, подлежащи на задължително обследване да нарасне с около 20-30 %, като броят на предприятията ще достигне 430 бр.

II. Транспониране на Директива (ЕС) 2024/1275 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 година относно енергийните характеристики на сградите (Директива (ЕС) 2024/1275).

С приемането на Директива (ЕС) 2024/1275 считано от 30 май 2026 г. се отменя Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (Директива 2010/31/ЕС). Изискванията на Директива 2010/31/ЕС са въведени в българското законодателство основно със ЗЕЕ, ЗЕ и подзаконовите нормативни актове към тези закони. Съответно част от разпоредбите на Директива (ЕС) 2024/1275 вече са въведени в българското законодателство и към настоящия момент Директива (ЕС) 2024/1275 е частично транспонирана. В чл. 35, параграф 1 от Директива (ЕС) 2024/1275 се предвижда следното:
„Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобразят с членове 1, 2, 3, 5 - 29 и 32 и приложения I, II, III и V - X, до 29 май 2026 г.
Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с член 17, параграф 15, до 1 януари 2025 г.“.

Въвеждането в националното законодателство на чл. 17, параграф 15 от Директива (ЕС) 2024/1275 е извършено с § 25 от Заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ, Обн. ДВ, бр. 47 от 2025 г., в сила от 10.06.2025 г.), с който бяха реализирани промени в ЗЕЕ. В допълнение е представен Обяснителен документ на ЕК за транспонирането на чл. 17, параграф 15 от Директива (ЕС)2024/1275 с доказателства за изпълнението на тази разпоредба.

Директива (ЕС) 2024/1275 поставя нови, по-високи цели за енергийна ефективност в сградите с оглед постигане целта за неутралност на икономиките най-късно до 2050 г. и обвързващия ангажимент на Съюза за намаление до 2030 г. на нетните емисии на парникови газове на най-малко 55 % под равнищата от 1990 г. Директива (ЕС) 2024/1275 насърчава подобряването на енергийните характеристики на сградите и намаляването на емисиите на парникови газове с цел постигането на сграден фонд с нулеви емисии до 2050 г., като се вземат предвид външните климатични условия, местните условия, изискванията за качество на вътрешната среда и разходната ефективност, като определя изисквания по отношение на: общата методологична рамка за изчисляване на цялостните енергийни характеристики на сгради и обособени части от сгради, прилагането на минимални изисквания по отношение на енергийните характеристики на нови сгради и нови обособени части от сгради, прилагането на минималните изисквания за енергийни характеристики сгради, обособени части от сгради, сградни компоненти, технически сградни инсталации, прилагането на минимални стандарти за енергийни характеристики на съществуващи сгради и съществуващи обособени части от сгради и др.

С предложения проект на ЗИД на ЗЕЕ ще бъде извършено частично транспониране на Директива (ЕС) 2024/1275, като за пълно въвеждане на изискванията на европейското законодателство са необходими промени в подзаконовите нормативни актове по ЗЕЕ, ЗЕ и Закона за устройство на територията (ЗУТ).

По-конкретно се идентифицира необходимост от въвеждане в ЗЕЕ на следните изисквания, поставени с **Директива (ЕС) 2024/1275:**

1. Национален план за обновяване на сградения фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г. (чл. 3 от Директива (ЕС) 2024/1275)

Предложени са промени, с които се въвеждат основните изисквания относно изготвянето и представянето в ЕК на Национален план за обновяване на сградения фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г. Предвидено е министърът на регионалното развитие и благоустройството да е отговорен за разработването на плана, като са вменени задължения за участието на министъра на енергетиката в изготвянето на стратегическия документ. Планът подлежи на одобрение от МС.

2. Определяне на минимални изисквания за енергийните характеристики (чл. 5 от Директива (ЕС) 2024/1275)

Предложени са промени в обхвата на наредбата по чл. 31, ал. 4 от ЗЕЕ, с която ще се определят мерките, осигуряващи определяне на минимални изисквания за енергийните характеристики на сгради или на обособени части от сгради с цел постигане най-малко на равнищата на оптимални разходи и където е приложимо - по-строги референтни стойности, в т.ч. изисквания за сгради с близко до нулево потребление на енергия и за сгради с нулеви емисии.

3. Изчисляване на равнищата на оптимални разходи във връзка с минималните изисквания за енергийните характеристики (чл. 6 от Директива (ЕС) 2024/1275)

Регламентирани са изискванията относно изготвянето и представянето в ЕК до 30 юни 2028 г. и след това на всеки пет години на доклад с всички входящи данни и допускания, използвани за изчисленията на равнищата на оптимални разходи за минималните изисквания за енергийните характеристики, както и резултатите от изчисленията.

4. Определяне на изискванията към съществуващите сгради (чл. 8 от Директива (ЕС) 2024/1275)

Предложени са промени в чл. 31 от ЗЕЕ, съгласно които инвестиционните проекти следва да предвиждат проектиране на сгради с нулеви емисии, считано от датата, определена с Наредба № РД-02-20-3 от 9.11.2022 г. за техническите изисквания към енергийните характеристики на сгради.

5. Слънчева енергия в сградите (чл. 10 от Директива (ЕС) 2024/1275)

Предложени са промени, с които се въвеждат изисквания към проектирането на новите сгради, така че да имат оптимален потенциал за производство на енергия от слънчева енергия.

6. Паспорт за саниране (чл. 12 от Директива (ЕС) 2024/1275)

Със законопроекта се регламентира възможността за издаването на паспорти при обновяване на сградите или на части от сградите. Паспортът се издава въз основа на наличен сертификат за енергийните характеристики, по инициатива на собственика, т.е. издаването на паспорта не е задължителен за собственика на сградата. Основната цел на паспорта е да подпомогне собственика на сградата да планира обновяването й съвместно с лицето, което извършва обследването и сертифицирането на сградата, съобразно неговите предпочитания и финансови възможности.

7. Изисквания за технически сградни инсталации в жилищните и нежилищните сгради (чл. 13 от Директива (ЕС) 2024/1275)

Предвидени са промени, с които се установяват изисквания за техническите сградни инсталации и за подмяната и модернизацията на съществуващи технически сградни инсталации, като тези изисквания се прилагат, доколкото е технически, икономически и функционално осъществимо. Предвидено е изискване към нежилищните сгради в експлоатация с инсталации за отопление или охлаждане на помещения, съобразено с полезната номинална мощност на инсталациите, да се оборудват със системи за сградна автоматизация и управление и с автоматични устройства за управление на осветлението, когато това е технически и икономически осъществимо и са определени срокове за изпълнение. По отношение на новите жилищни сгради и жилищните сгради в експлоатация, в които се извършва основен ремонт се въвеждат изисквания да разполагат със системи с функция за постоянно електронно наблюдение, ефективни функции за контрол и способност за реагиране на външни сигнали и за коригиране на потреблението на енергия.

8. Обмен на данни (чл. 16 от Директива (ЕС) 2024/1275)

Предвидено е Министерството на енергетиката да осигурява възможност за пряк и безплатен достъп до данните на сградните инсталации на собствениците, наемателите и управителите на сгради. Достъпът до данни ще се осъществява при спазване на нормативните изисквания, свързани с обработката на личните данни.

9. Финансови стимули, умения и пазарни пречки (член 17 от Директива (ЕС) 2024/1275)

Допълват се изискванията относно финансовите стимули за подобряване на енергийните характеристики на сградите, за насочването им приоритетно към уязвимите домакинства, лицата, засегнати от енергийна бедност, и хората, живеещи в социални жилища.

10. Сертификати за енергийни характеристики (членове 19, 20 и 21 от Директива (ЕС) 2024/1275)

Предложени са промени на съществуващи разпоредби, като се посочват ясно случаите когато сградите: 1) не подлежат на обследване и сертифициране и 2) могат да бъдат обследвани, но не подлежат на сертифициране. Прецизирани са разпоредбите, регламентиращи вписването в публичен регистър на лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 от ЗЕЕ. Предвижда се след изтичане на срока на валидност на удостоверението за вписване в регистъра за издаването на ново удостоверение да се представя документ за преминало допълнително обучение на консултантите по енергийна ефективност. Въвежда се изискване към лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 от ЗЕЕ, които извършват обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, да издават паспорти за обновяване на сгради и да изготвят на оценка на подготвеността за интелигентно управление. Предвидено е сертификатът за енергийни характеристики да е електронен цифров документ, до който да се предоставя достъп на собствениците при продажба, отдаване под наем, промяна в договора за наем, както и облекчаване на обновяването на сертификата и опростени процедури когато са изпълнени единични мерки, препоръчани с обследване за енергийна ефективност на сграда в експлоатация и когато са въведени мерки, посочени в паспорта за обновяване на сграда. В тези случаи срокът на валидност на сертификата не се променя.

11. Бази данни за енергийните характеристики на сградите (чл. 22 от Директива (ЕС) 2024/1275)

Понастоящем АУЕР поддържа база данни за енергийните характеристики на сградите, но с разширяването на изискванията за допълнителна информация в нея относно паспортите за обновяване, данните за индикатора за интелигентна подготвеност, потенциала за глобално затопляне и друга, предвидена в директивата информация, както

и изискванията за обмен на данни, базата данни трябва да бъде надградена. В съответствие с чл. 68 от ЗЕЕ Агенцията осигурява достъпност и разполагаемост на информацията, събирана при условията и по реда на ЗЕЕ чрез създадената национална информационна система за състоянието на енергийната ефективност в Република България. Предвижда се възможност за предоставяне на достъп срещу заплащане на такса, определена с тарифа, приета от Министерския съвет на: 1) финансовите институции до сертификатите за енергийни характеристики на сгради, които са включени в техните инвестиционни и кредитни портфейли; 2) агрегаторите на данни, които са необходими за предоставянето на услуги за агрегиране; 3) доставчиците на енергия и доставчици на енергийни услуги до данни, необходими за предоставянето на енергийни услуги. Безплатен достъп до сертификатите за енергийни характеристики на сградите ще се предоставя на местните органи на самоуправление, за сградите, които са разположени на тяхна територия.

12. Инспекции, Доклади за инспекциите на отоплителни инсталации, вентилационни инсталации и климатични инсталации и независими експерти (членове 23, 24 и 25 Директива (ЕС) 2024/1275)

Предложена е промяна в честота и обхвата на проверките на отоплителните, вентилационните и климатичните инсталации, както и на комбинирани климатични и вентилационни инсталации в сгради, с полезна номинална мощност над 70 kW и са посочени случаите, в които инсталациите не подлежат на проверки. Допълнено е предложено докладът от проверката за енергийна ефективност да включва препоръки за ефективност на разходите за подобрението на енергийните характеристики на преминалата през проверка инсталация.

В обобщение, към настоящия момент разпоредбите на действащата нормативна уредба не съответства в пълна степен на изискванията на Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275. Това представлява сериозен дефицит в прилагането на съществуващото и действащо законодателство, което, само по себе си формира посочения проблем, който за целите на хармонизирането на българското с европейското законодателство налага актуализиране на действащата нормативна уредба.

Законопроектът, предмет на настоящата оценка на въздействие, е включен под № 14 в Законодателната програма на Министерския съвет за първото полугодие на 2026 г. С приемането на законопроекта ще бъде изпълнена мярка 117 от Плана за действие за 2026 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, приет с РМС № 84 от 23 януари 2026 г.

С приемането на законопроекта се очаква да се създадат условия за постигане на предвижданията и целите за подобряване на енергийната ефективност, определени в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България, актуализация 2024 г. (ИПЕК), чрез:

- Намаление на първичното и крайното потребление на енергия;
- Намаление на крайното енергийно потребление на публичните органи с най-малко 1,9 % годишно в сравнение с 2021 г.;
- Обновяване на най-малко 3 % годишно от общата площ на публичните сгради;
- Прилагане на ефективни механизми за управление и мониторинг на енергийната ефективност;
- Подобряване на енергийните характеристики на сградите;
- Намаление на емисиите на парникови газове, подобряване на качеството на въздуха, подобрени условия на живот, намалени разходи за енергия и др.

Проблем 2: Необходимост от изменение и допълнение на административнонаказателните разпоредби на Закона за енергийната ефективност

Извършването на промени в административнонаказателните разпоредби на ЗЕЕ произтича от необходимостта от:

- уеднаквяване на размерите на глобите и имуществените санкции за идентични или сходни по тежест нарушения;
- повишаване на приложимостта и събираемостта на наложените санкции;
- премахване на нормативно предвидената повторност на нарушенията, когато тя е в противоречие с общия режим по Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

Проблем 3: Необходимост от провеждане на организационна реформа чрез вливане на АУЕР в структурата на Министерството на енергетиката.

Извършването на реформата произтича от необходимостта за подобряване на координацията при формиране и изпълнение на държавната политика в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници, оптимизиране на административните процеси и повишаване на ефективността при използването на публичните ресурси.
Установява се необходимост от по-ясно разграничаване между:

- формирането и координацията на политиката;
- оперативното изпълнение на мерките и контрола.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.)

Проблем 1:
Предвидените с Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275 изменения на досегашните разпоредби на ЕС в областта на енергийната ефективност и енергийните характеристики на сградите са от такова естество, което **не позволява осъществяването им да стане чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.**
Проблемът произтича от необходимостта от транспониране на европейското законодателство в националното, което налага приемането на съответните изменения и допълнения в националното законодателство с цел въвеждане на изискванията на Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275.

Проблем 2:
Проблемът произтича от необходимостта за осигуряване на правна яснота, пропорционалност и уеднаквяване на санкциите и привеждане на ЗЕЕ в съответствие с действащата обща административнонаказателна рамка. Това **не позволява осъществяването им да стане чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности**.

Проблем 3:
Проблемът произтича от необходимостта за повишаване на административната ефективност, премахване на организационното дублиране и постигане на по-ефективно използване на публичните ресурси в дългосрочен план.
Необходимо е извършване на законови и подзаконови нормативни изменения за ясно регламентиране на функциите в администрацията на Министерството на енергетиката в

резултат от вливането на АУЕР и прехвърляне на компетентностите изпълнителния директор на АУЕР на министъра или на оправомощено длъжностно лице.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Проблем 1:
Действащата нормативна рамка не отразява в пълна степен изискванията на Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275.
Изпълнението на поставените с Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275 цели изисква интегриран подход и прилагане във всички сектори, включително и извън рамките на енергийната система и на всички нива. Енергийно ефективните решения следва да се разглеждат като първи вариант при вземането на решения в областта на политиката, планирането и инвестициите при изготвянето на нови правила относно предлагането на енергия, както и в други области на политиката.
Част от разпоредбите на Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275 са въведени в българското законодателство, във връзка с отменените Директива 2012/27/ЕС и Директива 2010/31/ЕС със ЗЕЕ, ЗЕ, ЗЕВИ и подзаконовите нормативни актове към тях, както и с нормативни актове в областта на професионалното образование и обучение и др.
От страна на Министерството на образованието и науката (МОН) е предоставена информация, съгласно която изискванията на член 28 „Осигуряване на схеми за квалификация, акредитиране и сертифициране“ от Директива (ЕС) 2023/1791 са частично въведени с нормативни актове в областта на образованието и обучението, в т.ч. Закон за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), Закон за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и подзаконови нормативни актове към тях. За транспониране на разпоредбата се предвижда приемане на нова наредба за придобиване на квалификация по професията с код 073201 „Строителство и архитектура“ от новия Списък на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от ЗПОО (Наредба № 8 от 2 октомври 2025 г. за придобиване на квалификация по професията "Строителство и архитектура").

Транспонирани са следните разпоредби на Директива (ЕС) 2023/1791:
1) пълно транспонирани са членове 9, 10, 12-20, 24, 28, 30 и Приложения IV, VI, VII и XV
2) частично са транспонирани част от определенията в чл. 2, основната част от чл. 4 (параграфи 1, 2 и 4), част от чл. 8, чл. 21, чл. 25, чл. 26 (параграфи 5, 12, 13 и част от параграф 7), основната част от чл. 29 (параграфи 1, 3, 5-8), основната част от чл. 31 (параграфи 2 - 6 и частично параграф 1).

Транспонирани са следните разпоредби на Директива (ЕС) 2024/1271: основната част от определенията по чл. 2, част от чл. 5, 6, 8, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 24, 26, 27, 29 и чл. 30.

За въвеждането на изискванията на Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275, за които липсва транспониране в националното законодателство, е необходимо да бъдат извършени изменения и допълнения в ЗЕЕ, както и последващи промени в ЗЕ и подзаконовите нормативни актове по ЗЕЕ, ЗЕ и ЗУТ.

Проблем 2:
Уеднаквяване на наказанията за идентични нарушения
В действащата нормативна уредба са установени различия в размера на предвидените санкции за идентични или сходни по характер нарушения, които не са обосновани с

различна степен на обществена опасност. Това води до затруднения в практическото прилагане на закона и до неравнопоставеност на санкционираните лица (чл. 99, чл. 101, чл. 103 и чл. 104).
Предлаганото уеднаквяване на санкциите цели повишаване на тяхната приложимост, предвидимост и реална събираемост, както и съответствие с принципите на пропорционалност и равенство пред закона.

Премахване на повторността на нарушението
Съгласно общия режим по ЗАНН, при първо нарушение административнонаказващият орган разполага с възможност да отправи предупреждение, а при повторно извършване на нарушението се съставя акт за установяване на административно нарушение и се издава наказателно постановление. (чл. 97, ал. 2, чл. 102а, ал. 2, чл. 104, ал. 5 и 6, чл. 107, ал. 2, чл. 111, ал. 2 от ЗЕЕ).
Предвид това, изричното въвеждане на повторност като елемент от административнонаказателните състави в ЗЕЕ е излишно и води до дублиране на уредбата по ЗАНН.

Проблем 3:
В действащата нормативна уредба са възложени правомощия на изпълнителния директор на АУЕР. Необходими са промени в ЗЕЕ, ЗЕВИ и 15 бр. подзаконови нормативни актове, за да бъдат прехвърлени тези компетентности на министъра на енергетиката.

Предвид изложеното е необходимо да бъдат извършени изменения и допълнения в ЗЕЕ.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Проблем 1:
Както е посочено по-горе, съгласно чл. 36, параграф 1 от Директива (ЕС) 2023/1791 *„Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с членове 1, 2 и 3, член 4, параграфи 1 – 4, член 4, параграф 5, първа, втора, четвърта, пета и шеста алинея, член 4, параграфи 6 и 7, членове 5 – 11, член 12, параграфи 2 – 5, членове 21 – 25, член 26, параграфи 1, 2 и 4 – 14, член 27, член 28, параграфи 1 – 5, членове 29 – 32 и приложения I, III – VII, X, XI и XV най-късно до 11 октомври 2025 г.“,* като е необходимо да информират за това Европейската комисия. Видно от посочения срок, към настоящия момент страната ни вече е в забава за транспонирането, респ. за информирането на ЕК.

Съгласно чл. 35, параграфи 1 и 2 от Директива (ЕС) 2024/1275:
„Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобразят с членове 1, 2, 3, 5 — 29 и 32 и приложения I, II, III и V — X, до 29 май 2026 г. с член 17, параграф 15, до 1 януари 2025 г.
Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с член 17, параграф 15, до 1 януари 2025 г.“.
Въвеждането в националното законодателство на чл. 17, параграф 15 от Директива (ЕС) 2024/1275 е извършено с § 25 от Заключителните разпоредби към ЗИД на ЗЕВИ (Обн. ДВ, бр. 47 от 2025 г., в сила от 10.06.2025 г.), с който бяха реализирани промени в ЗЕЕ. В допълнение е представен Обяснителен документ на ЕК за транспонирането на чл. 17, параграф 15 от Директива (ЕС)2024/1275 с доказателства за изпълнението на тази разпоредба.

Предвид посоченото е необходимо да бъдат извършени промени в ЗЕЕ за транспониране на Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275.

Проблем 2:
Предвид установената необходимост за уеднаквяване на наказанията за идентични нарушения и премахване на повторността на нарушението са необходими промени в ЗЕЕ.

Проблем 3:
За извършването на организационната реформа е необходимо да бъдат извършени нормативни промени за регламентиране на функциите в администрацията на Министерството на енергетиката в резултат от вливането на АУЕР и прехвърляне на компетентностите изпълнителния директор на АУЕР на министъра или на оправомощено длъжностно лице.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не е изготвяна последваща оценка на действащия ЗЕЕ.
В изпълнение на чл. 20 от Регламент (ЕС) 2018/1999, като част от интегрираното докладване за изпълнението на ИПЕК на всеки две години страната представя информация за напредъка по отношение на изпълнението на целите, политиките и мерките в областта на енергийната ефективност. В ИПЕК е включен анализ на текущото състояние на енергийната ефективност и прогноза за развитието до 2030 г., с хоризонт 2050 г. Включена е и оценка на въздействието на планираните политики и мерки.

Изготвен е функционален анализ с цел извършване на обективна оценка на функциите, процесите, организационната структура и ресурсната обезпеченост на Министерството на енергетиката и АУЕР с оглед подготовката на организационна реформа, изразяваща се във вливане на Агенцията в структурата на Министерството на енергетиката.

2. Цели:

Цел 1 „Постигане на определените в ИПЕК, актуализация 2024 г., цели за подобряване на енергийната ефективност“, в т.ч.:
1.1. Намаляване на първичното енергийно потребление спрямо референтния сценарий 2020 с 15.42 % през 2030 г.;
1.2. Намаляване на крайното енергийно потребление на енергия спрямо референтния сценарий 2020 с 11.61 % през 2030 г.;
1.3. Намаляване на крайното енергийно потребление на публичните органи с най-малко 1,9 % годишно в сравнение с 2021 г.;
1.4. Обновяване на най-малко 3% годишно от общата площ на сгради, собственост на публични органи;
1.5. Подобряване на енергийните характеристики на сградите.

Цел 2 „Осигуряване на ефективна и пропорционална административнонаказателна уредба в областта на енергийната ефективност“
Постигането на тази цел ще се осигури, чрез следните под-цели:
2.1. Уеднаквяване на размерите на глобите и имуществените санкции за идентични или сходни по тежест нарушения;
2.2. Повишаване на приложимостта и събираемостта на наложените санкции;
2.3. Премахване на нормативно предвидената повторност на нарушенията, когато тя е в противоречие с общия режим по ЗАНН.

Цел 3 „Повишаване на административната ефективност, премахване на организационното дублиране и постигане на по-ефективно използване на публичните ресурси в дългосрочен план“

Постигането на тази цел ще се осигури посредством преструктуриране на АУЕР чрез вливането ѝ в Министерството на енергетиката.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

1. Компетентни органи, отговорни за прилагането и контрола на закона

1.1. Министерския съвет
1.2. Министерство на енергетиката
1.3. Агенцията за устойчиво енергийно развитие
1.4. Национален фонд за декарбонизация
1.5. Агенцията за обществени поръчки
1.6. Всички институции на държавната и местната власт.

2. Субекти, върху които се възлагат новите регулаторни изисквания

2.1. Собствениците на жилищни сгради - 2 123 121 бр., съгласно проекта на Национален план за обновяване на сградения фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г. (НСИ, Преброяване на населението и жилищния фонд 2021 г.);
2.2. Собствениците на нежилищни сгради - 354 520 бр., съгласно проекта на Национален план за обновяване на сградения фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г.;
2.3. Задължените лица по чл. 14а, ал. 4 от ЗЕЕ – 279 бр., съгласно списък утвърден със заповед на министъра на енергетиката № Е-РД-16-127/30.03.2026 г.:
2.4. Лицата, които освобождават горива за потребление в транспорта и които са лицензирани складодържатели по смисъла на Закона за акцизите и данъчните складове – 7 бр.;
2.5. Предприятия със средногодишно потребление на енергия над 2 780 MWh, подлежащи на задължително обследване – 430 бр. (предварителна оценка);
2.6. Предприятия със средногодишно потребление на горива и енергия над 85 TJ.

3. Бенефициенти и останали участници на пазара

3.1. Лица, предоставящи енергийноефективни услуги – 17 бр. съгласно списък на доставчиците на енергийноефективни услуги, подписали Европейския професионален кодекс за договори с гарантиран резултат, публикуван на интернет – страницата на АУЕР;

3. 2. Консултанти по енергийна ефективност, в т.ч. (по информация от АУЕР):

- Фирми за сертифициране на сгради – 273 бр.;
- Физически лица за сертифициране на сгради – 55 бр.;
- Фирми за обследване на предприятия – 61 бр.

3.3 Архитекти и правоспособни проектанти.

3.4. Неправителствени, професионални и образователни организации в областта на енергийната ефективност, проектирането и строителството, в т.ч.: Камара на енергийните одитори, Камара на строителите в България, Камара на инженерите, Камара на архитектите, Българска асоциация за изолации в строителството и др.;

3.5. Финансови институции – 17 бр. банки, лицензирани в България;
3.6. Агрегатори на данни;
3.7. Доставчиците на енергия и доставчици на енергийни услуги до данни.

4. Служители на АУЕР – 60 щатни бройки
Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

Настоящата оценка разглежда два варианта на действие.
Вариант 1 „Без действие“ – това е задължителният вариант, който следва да бъде разгледан и анализиран във всяка една оценка на въздействието на нормативен акт. Вариантът предполага да не се предприемат конкретни действия за изменение на сега съществуващото законодателство.

С оглед спецификата на идентифицирания проблем, описан по-горе в настоящата оценка, изразяващ се в необходимост от транспониране на правото на ЕС, в случая конкретно на изискванията, въведени с Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275, като алтернативен вариант следва да се разгледа единствено Вариант 2 „Нормативни промени - приемане на ЗИД на ЗЕЕ, с които се транспонират разпоредбите на Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275“.

4.1. По проблем 1: Необходимост от транспониране в националното законодателство на изискванията на Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 година за енергийната ефективност и за изменение на Регламент (ЕС) 2023/955 и Директива (ЕС) 2024/1275 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 година относно енергийните характеристики на сградите.

Вариант 1 „Без действие“:
Описание:
Този вариант предполага да не бъдат приети изменения и допълнения в ЗЕЕ, чрез които да се транспонират текстовете на Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275, които към момента не са транспонирани, т.е. при този вариант се запазва сега действащата нормативна уредба, която няма да бъде съобразена с изискванията на директивите, съответно българското национално законодателство няма да бъде хармонизирано с европейското в областта на енергийната ефективност. Респективно няма да може да бъдат постигнати, посочени по-горе в настоящата оценка цели.

Българското законодателство няма да съответства на европейското, като същевременно, Република България няма да е изпълнила задължението си по Договора за функционирането на Европейския съюз за осигуряване постигането на заложените от Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275 резултати.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Не се идентифицират положителни икономически, социални и/или екологични въздействия.
Обстоятелството, че липсата на промени в настоящата регулаторна рамка няма да доведе до необходимост от допълнителни финансови ресурси и експертен потенциал за заинтересованите страни не може да се идентифицира като самостоятелно съществено положително въздействие, доколкото такова едно въздействие е пренебрежително слабо в сравнение с отрицателните въздействия, които този вариант би имал за всички заинтересовани страни.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Идентифицират се следните **отрицателни икономически въздействия**:

- Налагане на имуществена санкция, определена от Европейската комисия в случай, че същата упражни правото си по чл. 258 от ДФЕС да сезира Съда на Европейския съюз с иск срещу Република България за неизпълнение на задължението да се съобщи за мерките за транспониране на Директивата. Когато Съдът на Европейския съюз установи, че има неизпълнение, той може да наложи на Република България да заплати еднократно платимата сума или периодичната имуществена санкция, в рамките на размера, определен от Комисията. Съгласно Съобщение на Комисията - Актуализиране на данните, използвани при изчисляването на еднократно платимите суми и периодичните имуществени санкции, предлагани от Комисията на Съда на Европейския съюз в производствата за установяване на неизпълнение на задължения (2022/C 74/02), възможната минимална еднократно платима сума би била в размер на 632 000 евро.
- Няма да се постигнат описаните по-горе цели, в т.ч. намаление на първичното и крайното потребление на енергия, стимулиране на инвестиции в енергийно ефективни технологии и обновяване на сгради, подобряване на условията на живот, намаляване на разходите за енергия, борбата с енергийната бедност и др. Ще продължи прилагането на действащата нормативна уредба, която не е в състояние да отговори адекватно на измененията в общите политики на ЕС за климатичните промени и подобряване на енергийната ефективност, както и произтичащите от тях задължения за страната.

Идентифицират се следните **отрицателни социални въздействия:**

- Липсата на законодателна инициатива за въвеждане на допълнителни мерки няма да позволи по-бързото подобряване на енергийната ефективност и прилагане на принципа „Енергийната ефективност на първо място“, постигането на националната цел за намаление на първичното и крайното потребление на енергия, подобряване на енергийните характеристики на сградите и условията на живот, намаляване на разходите за енергия и енергийната бедност. Липсата на съответните стъпки за хармонизиране на националното законодателство с европейското в разглежданата област и адекватни условия за изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания на задължените лица в сектор „Транспорт“ няма да създаде необходимите предпоставки за повишаване на качеството на живот на населението, като същевременно ще ограничи и възможността за устойчив икономически растеж и заетост.

Идентифицират се следните **отрицателни екологични въздействия:**

- Наред с прякото негативно въздействие върху изменението на климата, липсата на действия спрямо въвеждането на новите изисквания от Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275 в националното законодателство ще застраши изпълнението на амбициозните цели и политики на ЕС в областта на енергетиката и климата.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:
Малките и средни предприятия (МСП) са част от заинтересованите страни и съответно, идентифицираните по-горе отрицателни въздействия на тук разглеждания вариант, ще повлияят на дейността на тези предприятия. При тук разглеждания вариант подобряването на енергийната ефективност ще бъде ограничено и няма да даде възможност за повишаване конкурентоспособността на икономиката, регионалното и местно развитието, перспективите за износ, възможностите за заетост в МСП.

Административна тежест:
Не е идентифицирана

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Нормативни промени - приемане на ЗИД на ЗЕЕ, с които се транспонират разпоредбите на Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275“.

Описание:
Този вариант предвижда да бъдат приети предлаганите изменения и допълнения на ЗЕЕ, с които да се транспонират изискванията на Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275.
Както е посочено по-горе в настоящата оценка, промените са многоаспектни, тъй като с **Директива (ЕС) 2023/1791** се измениха и допълниха съществени текстове от Директива (ЕС) 2012/27/ЕС г. При описанието на проблема са идентифицирани съответните области, в които се налагат и респективно предлагат промени - изменения или допълнения на сега действащите правни норми, като са посочени и съответните конкретни текстове, в които се предлагат промени.
Измененията и допълненията за транспониране на Директива (ЕС) 2023/1791 са в следните направления, по отношение на които са очертани и допълнителните нормотворчески мерки (разработване и приемане на подзаконови нормативни актове), които следва да се предприемат за пълна реализация на заложените промени:

1) Със законопроекта се въвежда изискването за осигуряване прилагането на принципа „Енергийната ефективност на първо място“. В тази връзка са предвидени задължения към държавните институции за неговото прилагане, както и изисквания към операторите на преносната и разпределителните мрежи за електрическа енергия и газ.

2) За утвърждаване водещата роля на публичния сектор в областта на енергийната ефективност, в съответствие с чл. 5 от Директива (ЕС) 2023/1791 се регламентират изисквания за постигането на целта за намаление с най-малко 1,9 % годишно в сравнение с 2021 г. на общото крайно енергийно потребление на всички публични органи.

3) Предвидени са задължения към всички отоплявани и/или охлаждани сгради, които са собственост на публични органи да предприемат мерки за подобряване на енергийните характеристики на поне 3 % от общата разгъната застроена площ с цел да се преобразуват в сгради с близко до нулево потребление на енергия или в сгради с нулеви емисии.

4) Разширен е обхвата на изискванията и възложителите по смисъла на ЗОП и се въвеждат нови изисквания към възлагащите органи по смисъла на ЗК да закупуват само стоки и да предоставят услуги, да закупуват сгради и да извършват строителство с високи

показатели за енергийна ефективност. Възлагащите органи и възложителите при възлагане на обществени поръчки и концесии за строителство, доставки и услуги над определена стойност следва да прилагат принципа „енергийната ефективност на първо място“, както и да оповестяват публично информация за въздействието на договорите върху енергийната ефективност.

5) Поставени са изисквания за постигане на общата кумулативна цел за енергийни спестявания при крайното потребление за периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2030 г. Оптимизирана е националната схема за задължения за енергийни спестявания и създаване на подходящи условия за изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания на задължените лица в сектор „Транспорт“. Задължените лицата ще изпълняват годишната цел за сектор Транспорт чрез годишна вноска в НФД, определена въз основа на приета методика в съответствие с Наредба № Е-РД-04-3.

Във връзка с оптимизирането на схемата за задължения за енергийни спестявания в сектор „Транспорт“ се разширява обхвата на дейнос=тта на НДФ с дейности и мерки в сектор „Транспорт“.

6) Въвеждане на задължения за обследване за енергийна ефективност към предприятията, чието средногодишно потребление на горива и енергия през предходните три години е над 10 TJ (2 780 MWh) и които не прилагат система за енергийно управление. Предприятията, чието средногодишно потребление на горива и енергия е над 85 TJ (23 611 MWh) през предходните три години е необходимо да прилагат система за енергийно управление.

Измененията и допълненията за транспониране на **Директива (ЕС) 2024/1275, с която се отмени Директива 2010/31/ЕС** са в следните насоки:

1) Регламентирани са изисквания и отговорни институции за изготвянето, приемането и представянето в ЕК на *Национален план за обновяване на сградения фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г*. В съответствие с изискванията на чл. 3, параграф 3 от Директива (ЕС) 2024/1275, проектът на план е нотифициран пред ЕК през м. декември 2025 г. от Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

2) Въвежда се определение за сгради с нулеви емисии и се разширява обхвата на наредбата по чл. 31, ал. 4 от ЗЕЕ, с която се определят показателите на енергийните характеристики и изискванията към енергийните характеристики на сградите.

3) Въвежда се изискване за изготвянето доклад с всички входящи данни и допускания, използвани за изчисленията на равнищата на оптимални разходи за минималните изисквания за енергийните характеристики, както и резултатите от изчисленията. Предвидено е правомощие на министъра на регионалното развитие и благоустройството по изготвянето, актуализирането и представянето на доклада пред ЕК.

4) С наредбата по чл. 31, ал. 4 от ЗЕЕ - Наредба № РД-02-20-3 от 9.11.2022 г. за техническите изисквания към енергийните характеристики на сгради ще се определи датата, от която ще се предвижда проектирането на сгради с нулеви емисии.

5) Въвежда се изискване новите сгради да се проектират така, че да имат оптимален потенциал за производство на енергия от слънчева енергия.

6) Въвежда се схема за паспорти при обновяване на сградите или на части от сградите.

7) Предвидени са промени, с които се установяват изисквания за техническите сградни инсталации и за подмяната и модернизацията на съществуващи технически сградни инсталации, като тези изисквания се прилагат, доколкото е технически, икономически и функционално осъществимо.

8) Предоставя се възможност за пряк достъп до данните на техническите сградни инсталации на собствениците, наемателите и управителите на сгради и се въвежда ново задължение към Министерството на енергетиката, което следва да осигури безплатен достъп до данните.

9) Допълнени са изискванията към финансовите стимули за подобряване на енергийните характеристики на сградите, като те е необходимо да бъдат насочени приоритетно към уязвимите домакинства, лицата, засегнати от енергийна бедност, и хората, живеещи в социални жилища.

10) Въвежда се изискване за издаването на ново удостоверение да се представя документ за преминало допълнително обучение на консултантите по енергийна ефективност. Осигурява се предоставянето на достъп до сертификата за енергийна ефективност на собствените при продажба, отдаване под наем, промяна в договора за наем. Въвеждат се нови задължения към лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 от ЗЕЕ, които извършват обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, да издават паспорти за обновяване на сгради и да изготвят на оценка на подготвеността за интелигентно управление. Дефинирани са изисквания към собствениците и наемателите на сгради, заети от публични органи и собствениците на нежилищни сгради да поставят сертификата на видно и ясно забележимо за посетителите място в сградата.

11) Осигурява се систематизиране на национална база данни за енергийните характеристики на сградите, събирането на данни за енергийните характеристики на отделните сгради и за общите енергийни характеристики на националния сграден фонд, при спазване изискванията за обработка на личните данни.

12) Допълнени са изискванията, свързани с проверките на инсталация с включването в изискванията за проверки на комбинираните климатични и вентилационни инсталации в сгради, прецизирани са изискванията към различните инсталации в контекста на директивата и е предложена периодичност на проверките в зависимост от полезната номинална мощност на инсталациите. Предложена е промяна в обхвата на наредбата по чл. 56 от ЗЕЕ.

Със законопроекта са предложени и следните промени:

1) С оглед на регламентираните в Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275 дефиниции са предложени изменения в допълнителните разпоредби на ЗЕЕ;

2) Отпадане на плановете за действие за енергийна ефективност, свързаните с тях отчети и специфични изисквания по отношение на изчисляването на общата кумулативна цел за периода 2014 – 2020 г. Посочените задължения са с отпаднало действие, не са част от Директива (ЕС) 2023/1791 и съответно с тях не се транспонират разпоредби на действащо европейско законодателство. В тази насока се предлага отпадане на разпоредби и редакции в членове 5, 7-9, 12, 14, 14б, 15, 16, 25, 68, 75, 76 и 97 от ЗЕЕ.

Със законопроекта се предлага отпадане на плана за сгради с близко до нулево потребление на енергия, националния план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждани сгради – държавна собственост, използвани от държавната администрация и националната дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществения и частния национален жилищен и търговски сграден фонд. Посочените задължения са с отпаднало действие, не са част от Директива (ЕС) 2024/1275 и съответно с тях не се транспонират разпоредби на действащо европейско законодателство. В тази насока се предлага отпадане на разпоредби и редакции в членове 5, 7, 9 и 68 от ЗЕЕ.

5) Предлага се да отпадне изискването по чл. 5, ал. 2 от ЗЕЕ, съгласно което Министерският съвет по предложение на министъра на енергетиката внася за приемане от Народното събрание Стратегия за устойчиво енергийно развитие на Република България. Изискване по отношение на приемането на същата стратегия от Народното

събрание се съдържа и в чл. 4, ал. 1, т. 2 на ЗЕ, но с допълнение, че със стратегията се определят основните цели, етапи, средства и методи за развитие на енергетиката. Систематичното място на регламентацията на този стратегически документ е в ЗЕ, поради което със законопроекта се предвижда изискването в чл. 5, ал. 2 от ЗЕЕ да отпадне.

За пълното транспониране на Директива (ЕС) 2023/1795 и Директива (ЕС) 2024/1275 ще бъдат извършени промени в подзаконови нормативни актове към ЗЕЕ, ЗЕ и ЗУТ:

- Наредба № РД-02-20-3 от 9.11.2022 г. за техническите изисквания към енергийните характеристики на сгради;
- Наредба № Е-РД-04-2 от 16.12.2022 г. за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради;
- Наредба № Е-РД-04-05 от 8.09.2016 г. за определяне на показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и за определяне на условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка на енергийни спестявания;
- Наредба № Е-РД-04-1 от 3.01.2018 г. за обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистрите по Закона за енергийната ефективност, вписването и получаването на информация от тези регистри, условията и реда за придобиване на квалификация от консултантите по енергийна ефективност;
- Наредба № Е-РД-04-1 от 5.04.2022 г. за условията и реда за извършване на проверка за енергийна ефективност на отоплителните инсталации и инсталациите за комбинирано отопление и вентилация по чл. 50, ал. 1 и на климатичните инсталации по чл. 51, ал. 1, условията и реда за изготвянето на оценка на енергийните спестявания, както и условията и реда за създаване, поддържане и ползване на базата данни по чл. 52 от Закона за енергийната ефективност;
- Наредба № Е-РД-16-647 от 15.12.2015 г. за определяне на съдържанието, структурата, условията и реда за набиране и предоставяне на информация;
- Наредба № РД-02-20-2 от 20.12.2017 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии;
- Наредба № 15 от 28.07.2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия.

Предвидените с Преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на ЗЕЕ за изменения и допълнения в други закони, в т.ч. ЗЕ, ЗОП и Закона за концесиите са оценени в рамките на настоящата оценка.

При този вариант, българското законодателство в областта на енергийната ефективност ще бъде приведено в съответствие с европейското законодателство. Промените в ЗЕЕ ще допринесат за повишаване на енергийната ефективност и намаление на първичното и крайното потребление на енергия.

При избора на този вариант държавата ни ще избегне наказателна процедура и възможно осъдително решение на Съда на Европейския съюз, съответно няма да се наложи заплащане на финансови санкции.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Идентифицират са следните **положителни икономически въздействия:**

- Избягването на финансовата санкция за неизпълнение на задълженията на държавата, произтичащи от членството и в ЕС има положително отражение върху всички групи заинтересовани страни. Българското законодателство ще осигури съответствие и адекватно прилагане на политики на ЕС в областта на енергетиката и климата.
- Подобряването на енергийната ефективност ще създаде условия за подобряване на конкурентоспособността на всички икономически сектори.

Идентифицират са следните **положителни социални въздействия**:

- Подобряването на енергийната ефективност ще окаже положително въздействие от гледна точка на икономическия растеж и създаването на нови работни места, а спестяването на енергия ще доведе и до спестяване на финансови ресурси.
- Ще се намали потреблението енергия от изкопаеми горива при крайните потребители, ще се повиши жизнения стандарт и подобри здравето и работоспособността на хората. Подобрената нормативна рамка, отговаряща на всички съвременни изисквания и достижения в областта ще е гарант за по-доброто качество на живот у нас. Тя ще допринесе за благоприятни социални въздействия, които, пряко или косвено, повлияват върху всички групи заинтересовани страни;

Идентифицират са следните **положителни екологични въздействия:**

- Новата регулаторна рамка ще позволи подобряване на енергийната ефективност, намаляване на потреблението на енергия във всички сектори на икономиката и обществения живот на страната и има изключително важна роля при всички сценарии за декарбонизация на икономиката. Тя ще допринесе за благоприятни екологични въздействия, които повлияват върху всички групи заинтересовани страни. Предвидените законодателни промени ще позволяват намаляване на потреблението на горива и енергия, ще окажат благоприятно въздействие върху околната среда и ще допринесат за намаляване на емисиите на парникови газове в резултат от намаляване използването на изкопаеми горива и увеличаване използването на енергия от възобновяеми източници;
- Обновяването на сградния фонд ще спомогне да за постигане на целите на Съюза за неутралност по отношение на климата и ще допринесе за декарбонизиране на сградния фонд.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателните икономически въздействия се идентифицират доколкото възникват ангажименти за изпълнение на мерки по енергийна ефективност от всички заинтересовани страни във всички икономически сектори и сфери на обществения живот, изискващи ангажиране на значителен финансов и експертен ресурс, включително разходи за обследвания за енергийна ефективност и внедряване на системи за енергийно управление за предприятията, попадащи в новите прагове на потребление (10 TJ и 85 TJ), задължения за вноски в НФД за задължените лица в сектор „Транспорт“, за преобразуването на сгради в сгради с нулеви емисии, а така също и за допълнително обучение на консултантите по енергийна ефективност.
В проекта на Национален план за обновяване на сградения фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г., нотифициран пред ЕК през м. декември 2025 г. е посочено, че оценката на инвестиционните потребности (в съответствие с актуалните изисквания на Директива (ЕС) 2024/1275) за сградите в частния сектор до 2030 г. възлиза на 1 774 млн. евро, а в публичния – 809 млн. евро.

Предоставянето на достъп до данни, необходими за извършване на енергийни услуги е нова услуга. Размерът на таксите ще бъде определен с приета от МС тарифа и тогава може да бъдат оценени финансовите последици в резултат от приемането й.

Не се идентифицират социални и/или екологични отрицателни въздействия.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:
Подобряването на енергийната ефективност във всички сектори на икономиката и сфери на обществения живот, в т.ч. и във връзка с изискванията за допълнително обучение на консултантите по енергийна ефективност, което ще се осигури посредством приемането на предлаганите изменения, ще окаже положително въздействие върху възможностите за декарбонизация и повишаване конкурентоспособността на икономиката, регионалното и местно развитие, възможностите за заетост в МСП. Предвид очаквания позитивен ефект, а и доколкото широкият кръг на засегнатите икономически сектори прави невъзможно точното определяне на потенциално засегнатите предприятия, в това число МСП, като конкретен брой, не се провежда нарочен МСП тест. Независимо от това, следва да се има предвид, че измененията и допълненията в нормативната рамка, израз на зеления преход способстват за подобряване качеството на живот върху всички групи от населението.

Административна тежест:
Идентифицират се предпоставки за повишаване на необходимостта от ангажирането на административен ресурс в публичния и частния сектор. В резултат от разширяването на обхвата на предприятията, попадащи в новите прагове на потребление (10 TJ и 85 TJ) ще се въведе задължение за обследване и въвеждане на системи за управление за по-голям брой предприятия, което ще изисква изпълнение на съответни административни процедури както от страна на собствениците на предприятия, на публичната администрация.
Административен ресурс ще бъде необходим и поради разширяването на обхвата на задълженията, свързани с прилагането на принципа „Енергийната ефективност на първо място“, при възлагане на обществени поръчки и концесии и изискванията по енергийна ефективност от всички публични възлагащи органи и всички възложители, както и всички равнища на публичната администрация.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)
1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.1. По проблем 2: Необходимост от изменение и допълнение на административнонаказателните разпоредби на Закона за енергийната ефективност

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:
Този вариант предполага да не бъдат приети изменения и допълнения в административнонаказателните разпоредби на ЗЕЕ, във връзка с въвеждането на еврото

като официална валута в Република България от 01.01.2026 г. и необходимостта всички предвидени в закона глоби и имуществени санкции да бъдат изразени в евро. По този начин няма да се осигурят условия за повишаване на тяхната приложимост, предвидимост и реална събираемост, както и съответствие с принципите на пропорционалност и равенство пред закона. Респективно няма да може да бъдат постигнати, посочени по-горе в настоящата оценка цели.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Не се идентифицират положителни икономически, социални и/или екологични въздействия.
Липсата на промени в настоящата регулаторна рамка няма да доведе до необходимост от допълнителни финансови ресурси и експертен потенциал за заинтересованите страни, което не може да се идентифицира като самостоятелно съществено положително въздействие.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Идентифицират се следните **отрицателни икономически въздействия**:

- Невъзможност от събиране на глоби и имуществени санкции по този закон, предвид че считано от 1 януари 2026 г. еврото е официална валута в Република България;
- Затруднения в практическото прилагане на адвинистративнонаказателните разпоредби на закона и неравнопоставеност на санкционираните лица.

Идентифицират се следните **отрицателни социални въздействия**:

- Липсата на законодателна инициатива, косвено няма да позволи по-бързото подобряване на енергийната ефективност и да създаде необходимите предпоставки за повишаване на качеството на живот на населението, като същевременно ще ограничи и възможността за устойчив икономически растеж и заетост.

Идентифицират се следните **отрицателни екологични въздействия**:

- Липсата на действия, косвено ще се отрази върху изпълнението на изискванията на националното законодателство в областта на енергийната ефективност и респективно постигането на амбициозните цели и изпълнението на политиките на ЕС в областта на енергетиката и климата.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:
Малките и средни предприятия (МСП) са част от заинтересованите страни и съответно, идентифицираните по-горе отрицателни въздействия на тук разглеждания вариант, ще повлияят на дейността на тези предприятия.

Административна тежест:
Не е идентифицирана

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Нормативни промени - приемане на ЗИД на ЗЕЕ, с които се изменят административнонаказателните разпоредби на Закона за енергийната ефективност“.
Описание:

Предложените промени са следните:

1) Уеднаквен е размера на предвидените санкции за идентични или сходни по характер нарушения, които не са обосновани с различна степен на обществена опасност, за което са предвидени промени в чл. 99, чл. 101, чл. 103 и чл. 104 от ЗЕЕ. В случаите, в които се предвижда намаляване или уеднаквяване на санкции, на практика до момента не са налагани наказания, поради което не се очаква намаление на бюджетни приходи;

2) Предложено е отпадане на чл. 97, ал. 2, чл. 102а, ал. 2, чл. 104, ал. 5 и 6, чл. 107, ал. 2, чл. 111, ал. 2 от ЗЕЕ, тъй като съгласно общия режим по ЗАНН, при първо нарушение административнонаказващият орган разполага с възможност да отправи предупреждение, а при повторно извършване на нарушението се съставя акт за установяване на административно нарушение и се издава наказателно постановление. Предвид това, изричното въвеждане на повторност като елемент от административнонаказателните състави в Закона за енергийната ефективност е излишно и води до дублиране на уредбата по ЗАНН. Премахването на повторността ще осигури по-ясна и последователна нормативна уредба и ще улесни правоприлагането;

3) Въвеждат се нови административнонаказателни състави, произтичащи от регламентирани задължения на съответните субекти и за което се предвиждат съответни санкции. Конкретно с предложените разпоредби на:

- чл. 111а от ЗЕЕ се предвижда налагане на имуществена санкция на държавен или местен орган, който не изпълни задължението си да разработва и приема програми по енергийна ефективност по чл. 12, ал. 1 и ал. 2 в размер от 500 до 1 500 евро;
- чл. 111б от ЗЕЕ се предвижда налагане на имуществена санкция на публичен орган, който не изпълни задължението си да предостави информация за потреблението на енергия и за предприетите мерки за неговото намаление по чл. 13а, ал. 10 от ЗЕЕ в размер от 500 до 1 500 евро.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
Идентифицират са следните **положителни икономически въздействия:**

- Ще се осигурят условия за повишаване на приложимостта, предвидимостта и реалната събираемост на наложените санкции, както и съответствие с принципите на пропорционалност и равенство пред закона.
- Осигуряване на условия за практическото прилагане на адвинистративнонаказателните разпоредби на закона и равнопоставеност на санкционираните лица с идентични или сходни по характер нарушения;
- Законодателната инициатива, косвено ще позволи по-бързото подобряване на енергийната ефективност и създаване на необходимите предпоставки за повишаване на качеството на живот на населението, като същевременно ще ограничи и възможността за устойчив икономически растеж и заетост.

Идентифицират са следните **положителни екологични въздействия:**

- Законодателната инициатива косвено ще спомогне за прилагане на изискванията на националното законодателство в областта на енергийната ефективност и респективно

постигането на амбициозните цели и изпълнението на политиките на ЕС в областта на енергетиката и климата.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Не се идентифицират икономически, социални и/или екологични отрицателни въздействия.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:
Подобряването на енергийната ефективност, което ще се осигури посредством приемането на предлаганите изменения, ще окаже положително въздействие върху възможностите за декарбонизация и повишаване конкурентоспособността на икономиката, регионалното и местно развитие, възможностите за заетост в МСП. Предвид очаквания позитивен ефект, а и доколкото широкият кръг на засегнатите икономически сектори прави невъзможно точното определяне на потенциално засегнатите предприятия, в това число МСП, като конкретен брой, не се провежда нарочен МСП тест. Независимо от това, следва да се има предвид, че измененията и допълненията в нормативната рамка, израз на зеления преход способстват за подобряване качеството на живот върху всички групи от населението.

Административна тежест:
Не се идентифицират въздействия.
(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)
1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.1. По проблем 3: Необходимост от провеждане на организационна реформа чрез вливане на АУЕР в структурата на Министерството на енергетиката.

Вариант 1 „Без действие“:
Описание:
Този вариант предполага да не бъдат приети изменения и допълнения в нормативната уредба за регламентиране на функциите и компетенциите на администрацията в резултат от вливането на АУЕР в Министерството на енергетиката, т.е. при този вариант се запазва сегашното статукво, съответно няма да бъде извършена организационна реформа. Респективно няма да може да бъдат постигнати, посочени по-горе в настоящата оценка цели.
Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)
Не се идентифицират положителни икономически, социални и/или екологични въздействия.
Обстоятелството, че липсата на промени в настоящата нормативна уредба няма да доведе до необходимост от допълнителни финансови ресурси и експертен потенциал за заинтересованите страни не може да се идентифицира като самостоятелно съществено

положително въздействие, доколкото такова едно въздействие е пренебрежително слабо в сравнение с отрицателните въздействия, които този вариант би имал за всички заинтересовани страни.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Идентифицират се следните **отрицателни икономически въздействия**:

- Няма да се осигурят условия за изпълнение на провежданата от правителството политика за административно преструктуриране и оптимизиране на бюджетните разходи, отразена в мотивите към Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г.
- Наличието на две отделни административни структури в Министерството на енергетиката и в АУЕР удължава информационните и съгласувателните връзки и създава риск от:

- забавено предоставяне или обобщаване на информация;
- паралелно изготвяне на анализи и справки;
- различно тълкуване на приоритетите и нормативните изисквания;
- неясно разграничение между експертното участие в разработването на политиката и отговорността за нейното изпълнение;
- необходимост от допълнителни координационни и контролни действия от страна на Министерството.

Организационното разделение създава необходимост от допълнителни дейности по координация, които могат да бъдат съкратени при интегриране на специализираните функции в Министерството.

- Няма да се постигнат описаните по-горе цели, в т.ч. повишаване на административната ефективност, премахване на организационното дублиране и постигане на по-ефективно използване на публичните ресурси в дългосрочен план. Ще продължи прилагането на действащата нормативна уредба, която не е в състояние да отговори адекватно на необходимостта от извършване на реформа за административно преструктуриране и оптимизиране на бюджетните разходи.

Идентифицират се следните **отрицателни социални въздействия**:

- Липсата на законодателна инициатива за провеждане на организационна реформа в администрацията няма да позволи създаване на условия за подобряване на координацията при формиране и изпълнение на държавната политика в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници, респективно по-бързото подобряване на енергийната ефективност, постигането на националната цел за намаление на първичното и крайното потребление на енергия, подобряване на енергийните характеристики на сградите и условията на живот, намаляване на разходите за енергия и енергийната бедност.

Идентифицират се следните **отрицателни екологични въздействия**:

- Липсата на действия за оптимизиране на работата по формиране и изпълнение на държавната политика в областта на енергийната ефективност и енергията от възобновяеми източници ще застраши изпълнението на амбициозните цели и политики на ЕС в областта на енергетиката и климата.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:
При тук разглеждания вариант, подобряването на енергийната ефективност косвено ще бъде ограничено и няма да даде възможност за повишаване конкурентоспособността на икономиката, регионалното и местно развитието, перспективите за износ, възможностите за заетост в МСП.

Административна тежест:
Не е идентифицирана

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.
1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Нормативни промени - приемане на ЗИД на ЗЕЕ, с които се преструктурира АУЕР чрез вливането ѝ в Министерството на енергетиката“.

Описание:
Този вариант предвижда да бъдат приети предлаганите изменения и допълнения на ЗЕЕ, с които да се преструктурира АУЕР чрез вливане в Министерството на енергетиката.
Действащата структура на специализираната администрация в АУЕР не осигурява във всички случаи достатъчно ясно разграничение между административното обслужване, контрола, информационното осигуряване и координацията на изпълнението.
Работната структура предвижда създаването на дирекция в Министерството, която да поеме специализираните функции на АУЕР. Този подход е ресурсно обоснован, и позволява запазване на експертния капацитет, по-гъвкаво разпределение на служителите и общо използване на правни, финансови, административни и ИТ ресурси.
Интегрирането на тези функции в една дирекция в Министерството, с вътрешно обособени функционални направления ще създаде по-ясна управленска отговорност и ще ограничи вътрешното пресичане на функции.

За реализиране на организационната реформа е необходимо да бъдат извършени съгласувани изменения на:

- Закона за енергийната ефективност;
- Закона за енергията от възобновяемите източници;
- Подзаконовите нормативни актове;
- Устройствения правилник на Министерството на енергетиката;
- Устройствения правилник на АУЕР, който следва да бъде отменен;
- Други нормативни актове, в които АУЕР или изпълнителният ѝ директор са посочени като компетентен орган.

Предвидените с Преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на ЗЕЕ за изменения и допълнения в ЗЕВИ са оценени в рамките на настоящата оценка на въздействие.
При този вариант, българското законодателство ще бъде в съответствие с провежданата от правителството политика за административно преструктуриране и оптимизиране на бюджетните разходи, отразена в мотивите към Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Идентифицират са следните **положителни икономически въздействия:**

- Ще се осигурят условия за изпълнение провежданата от правителството политика за административно преструктуриране и оптимизиране на бюджетните разходи, отразена в мотивите към Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г.;
- Ще се оптимизира работата на администрацията чрез интегриране на специализираните функции на АУЕР в Министерството;
- Ще се повиши административната ефективност, като отпадне организационното дублиране;
- По-ефективно използване на публичните ресурси в дългосрочен план.
- Вливането на АУЕР в Министерството на енергетиката е функционално и организационно обоснована възможност за подобряване на действащия модел, тъй като позволява:

- запазване на всички нормативно необходими специализирани функции;
- ясно разграничаване между стратегическите и оперативните дейности;
- съкращаване на координационните и управленските нива;
- централизиране на общите административни функции;
- оптимизиране на числеността и разходите;
- създаване на единен информационен и управленски модел.

Финансовото изражение на организационната реформа е оценено, както следва:

- съкращаване на 19 щатни бройки;
- прогнозно намаляване на разходите за персонал през първата година в размер на 369 156 евро;
- еднократни разходи за обезщетения в размер на 77 923 евро;
- възможно увеличение на еднократните разходи до 36 863 евро при включване на обезщетенията на служители, придобили право на пенсия.

Идентифицират са следните **положителни социални въздействия:**

- Извършването на административната реформа ще създаде условия за подобряване на координацията при формиране и изпълнение на държавната политика в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници, респективно по-бързото подобряване на енергийната ефективност, постигането на националната цел за намаление на първичното и крайното потребление на енергия, подобряване на енергийните характеристики на сградите и условията на живот, намаляване на разходите за енергия и енергийната бедност.

Идентифицират са следните **положителни екологични въздействия:**

- Оптимизирането на работата в администрацията по формиране и изпълнение на държавната политика в областта на енергийната ефективност и енергията от възобновяеми източници ще спомогне за изпълнението на амбициозните цели и политики на ЕС в областта на енергетиката и климата.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Не се идентифицират икономически, социални и/или екологични отрицателни въздействия.

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:
При тук разглеждания вариант, чрез оптимизация в работата на администрацията и намаляване на бюджетните разходи, косвено ще се създадат условия за изпълнение на политиките в областта на енергийната ефективност, което ще създаде възможност за повишаване конкурентоспособността на икономиката, регионалното и местно развитието, перспективите за износ, възможностите за заетост в МСП.

Административна тежест:
Не се създава административна тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)
1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1: „Необходимост от завършване на процеса по транспониране в националното законодателство на изискванията на Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския Парламент и на Съвета от 13 септември 2023 година за енергийната ефективност и за изменение на Регламент (ЕС) 2023/955“

		ариант 1 „Без действие“	**ариант 2 „Нормативни промени“**
	Цел 1: „Постигане на определените в ИПЕК, актуализация 2024 г. цели за подобряване на енергийната ефективност“		
Ефективност	Под-цел 1.1: Намаляване на първичното енергийно потребление спрямо референтния сценарий 2020 с 15.42 % през 2030 г.	3	1
	Под-цел 1.2: Намаляване на крайното енергийно потребление на енергия спрямо референтния сценарий 2020 с 11.61 % през 2030 г.;	3	1
	Под-цел 1.3: Намаляване на крайното енергийно потребление на публичните органи с най-малко 1,9 % годишно в сравнение с 2021 г.	3	1
	Под-цел 1.4: Обновяване на най-малко 3% годишно от общата площ на сгради, собственост на публични органи	3	1
	Под-цел 1.5: 1.5. Подобряване на енергийните характеристики на сградите.	3	1
	Цел 1: „Постигане на определените в ИПЕК, актуализация 2024 г., цели за подобряване на енергийната ефективност“		
	Под-цел 1.1: Намаляване на първичното енергийно потребление спрямо референтния сценарий 2020 с 15.42 %	3	1

	през 2030 г.		
	Под-цел 1.2: Намаляване на крайното енергийно потребление на енергия спрямо референтния сценарий 2020 с 11.61 % през 2030 г.;	3	1
	Под-цел 1.3: Намаляване на крайното енергийно потребление на публичните органи с най-малко 1,9 % годишно в сравнение с 2021 г.	3	1
	Под-цел 1.4: Обновяване на най-малко 3% годишно от общата площ на сгради, собственост на публични органи	3	1
	Под-цел 1.5: Подобряване на енергийните характеристики на сградите.	3	1
Съгласуваност	Цел 1: „Постигане на определените в ИПЕК, актуализация 2024 г., цели за подобряване на енергийната ефективност“		
	Под-цел 1.1: Намаляване на първичното енергийно потребление спрямо референтния сценарий 2020 с 15.42 % през 2030 г.	3	1
	Под-цел 1.2: Намаляване на крайното енергийно потребление на енергия спрямо референтния сценарий 2020 с 11.61 % през 2030 г.	3	1
	Под-цел 1.3: Намаляване на крайното енергийно потребление на публичните органи с най-малко 1,9 % годишно в сравнение с 2021 г.	3	1
	Под-цел 1.4: Обновяване на най-малко 3% годишно от общата площ на сгради, собственост на публични органи	3	1
	Под-цел 1.5: Подобряване на енергийните характеристики на сградите.	3	1
Ефективност	Цел 2 „Осигуряване на ефективна и пропорционална административнонаказателна уредба в областта на енергийната ефективност“		
	Под-цел 2.1. „Уеднаквяване на размерите на глобите и имуществените санкции за идентични или сходни по тежест нарушения“	3	1
	Под-цел 2.2. „Повишаване на приложимостта и събираемостта на наложените санкции“	3	1
	Под-цел 2.3. Премахване на нормативно предвидената повторност на нарушенията, когато тя е в противоречие с общия режим по ЗАНН	3	1
Ефикасност	Цел 2 „Осигуряване на ефективна и пропорционална административнонаказателна уредба в областта на енергийната ефективност“		
	Под-цел 2.1. „Уеднаквяване на размерите на глобите и имуществените санкции за идентични или сходни по тежест нарушения“	3	1
	Под-цел 2.2. „Повишаване на приложимостта и събираемостта на наложените санкции“	3	1

	Под-цел 2.3. Премахване на нормативно предвидената повторност на нарушенията, когато тя е в противоречие с общия режим по ЗАНН	3	1
Съгласуваност	Цел 2 „Осигуряване на ефективна и пропорционална административнонаказателна уредба в областта на енергийната ефективност“		
	Под-цел 2.1. „Уеднаквяване на размерите на глобите и имуществените санкции за идентични или сходни по тежест нарушения“	3	1
	Под-цел 2.2. „Повишаване на приложимостта и събираемостта на наложените санкции“	3	1
	Под-цел 2.3. Премахване на нормативно предвидената повторност на нарушенията, когато тя е в противоречие с общия режим по ЗАНН	3	1
Ефективн	Цел 3: „Повишаване на административната ефективност, премахване на организационното дублиране и постигане на по-ефективно използване на публичните ресурси в дългосрочен план“	3	1
Ефикаснос	Цел 3: „Повишаване на административната ефективност, премахване на организационното дублиране и постигане на по-ефективно използване на публичните ресурси в дългосрочен план“	3	1
Съгласуваност	Цел 3: „Повишаване на административната ефективност, премахване на организационното дублиране и постигане на по-ефективно използване на публичните ресурси в дългосрочен план“	3	1

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.*

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 „Нормативни промени - приемане на ЗИД на ЗЕЕ, с които се транспонират разпоредбите на Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275“.

По проблем 2: Вариант 2 „Изменение и допълнение на административнонаказателните разпоредби на Закона за енергийната ефективност“

По проблем 3: Вариант 2 „Нормативни промени - приемане на ЗИД на ЗЕЕ, с които се преструктурира АУЕР чрез вливането ѝ в Министерството на енергетиката“.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

☐ Ще се увеличи — съгласно посочените по-горе въздействия

☐ Ще се намали — съгласно посочените по-горе въздействия

☒ Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.
1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☐ Да

☒ Не

С новата нормативна промяна не се създават нови регулаторни режими.
Предвидените промени нямат регулаторен характер, поради което не се засягат съществуващи режими.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.
1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).
1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.
1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.
1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.
1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☐ Да

☒ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

☒ Актът засяга пряко МСП

☐ Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не се идентифицират потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

☒ Проведени са консултации

В процеса на транспониране на чл. 7 от Директива (ЕС) 2023/1791 са проведени комуникации и срещи с представители на Министерския съвет и Агенцията за обществени поръчки (АОП). От страна на МС и АОП са предложени конкретни текстове относно транспониране на изискванията на чл. 7 и Приложение IV от Директива (ЕС) 2023/1791, както и промени в ЗОП и ЗК.

Проведени са комуникации с МОН, като са предложени транспониращи текстове относно въвеждането на изискванията на чл. 28 от Директива (ЕС) 2023/1791, както и в рамките на съгласувателната процедура на проекти на наредби за придобиване на квалификация по професия от Списъка на професиите за професионално образование и обучение от професионално направление код 0713 „Електротехника и енергетика“ от област на образование код 071 „Техника“.

Във връзка с транспонирането на Директива (ЕС) 2024/1275 са проведени срещи с представители на Министерство на регионалното развитие и благоустройството с оглед въвеждане на изискванията на директивата и координиране на дейностите в двете министерство по разработването на необходимите нормативни промени, с които да се осигури пълното транспониране на Директива (ЕС) 2024/1275 в българското законодателство.

Проведени са срещи с неправителствени организации, с които са обсъждани новите изисквания в Директива (ЕС) 2024/1275.

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

☐ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергийната ефективност, изготвен с основна цел транспониране на изискванията на Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275 беше публикуван на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на МЕ ((https://www.strategy.bg/bg/public-consultations/12542 и https://www. me.government.bg/discussion-news-0.html) за период от 30 дни от 24 юли 2026

г. до 23 август 2026 г., заедно с мотивите, частичната предварителна оценка на въздействието (ЧПОВ) и становището на Дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ към МС. В публикувания за обществени консултации проект на ЗИД ЗЕЕ не беше включен Проблем 3, свързан с организационната реформа. В периода на обществените консултации бяха предприети действия за реализиране на организационната реформа чрез вливане на АУЕР в структурата на МЕ, поради което бяха предложени допълнителни изменения и допълнения в законопроекта, необходими за извършване на преструктурирането. По тази причина проектите на ЧПОВ и мотивите към законопроекта са допълнени и ще се проведе повторна процедура по обществено обсъждане на ЗИД на ЗЕЕ за срок от 14 дни, съгласно чл. 26, ал. 4 от ЗНА.

Съкратеният срок за обществени консултации е поради необходимостта от ускоряване на приемането на законопроекта, с оглед важността му за изпълнението на политиката по административно преструктуриране и оптимизиране на бюджетните разходи, както и сериозното изоставане в сроковете за транспониране на Директива (ЕС) 2024/1275 и Директива (ЕС) 2023/1791, за което са стартирани наказателни процедури от страна на ЕК и съществуващия висок риск от налагане на финансови санкции.

Резюме на резултатите от обществените консултации ще бъде изготвено и включено към настоящата оценка на въздействие след приключването им.
Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергийната ефективност ще се съгласува в съответствие с чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☒ Да

☐ Не

Приемането на нормативния акт произтича от Директива (ЕС) 2023/1791 и Директива (ЕС) 2024/1275.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

На ниво ЕС е извършена оценка на въздействието, придружаваща Плана във връзка с целта в областта на климата
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/DOC/?uri=CELEX:52020SC0176

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

☐ Да

☒ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския Парламент и на Съвета от 13 септември 2023 година за енергийната ефективност и за изменение на Регламент (ЕС) 2023/955
2. Обяснителен документ за транспониране на Директива (ЕС) 2023/1791;
3. Препоръки на ЕК за транспониране на определени членове на Директива (ЕС) 2023/1791 в т.ч. Препоръка (ЕС) 2024/2143 относно транспонирането на чл. 3, Препоръка 2024/1716 относно транспониране на чл. 4, Препоръка (ЕС) 2024/1716 тносно транспонирането на членове 5, 6 и 7, препоръка (ЕС) 2024/1590 относно транспониране на членове 8, 9 и 10, Препоръка (ЕС) 2024/2002 относно транспониране на чл. 11, Препоръка (ЕС) 2024/2481 относно транспонирането на членове 21, 22 и 24, Препоръка (ЕС) 2024/2476 относно транспонирането на чл. 29, Препоръка С/2023/1553 относно чл. 30 и и Препоръка (ЕС) 2021/1749 на Комисията т 28 септември 2021 година относно принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място;
4. Официално уведомително писмо от Европейската комисия до Република България за образуване на процедура за нарушение № 2025/0299 по чл. 258 от Договора за функционирането на Европейския съюз от 21 ноември 2025 г.
5. Директива (ЕС) 2024/1275 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 дина относно енергийните характеристики на сградите;
6. Обяснителен документ за транспониране на Директива (ЕС) 2024/1275;
7. Известие на Комисията за предоставяне на насоки относно новите или съществено изменени разпоредби на преработената Директива (ЕС) 2024/1275 относно енергийните характеристики на сградите – С/2025/6438;
8. Функционален анализ на Министерството на енергетиката и Агенцията за устойчиво енергийно развитие във връзка с планираното преструктуриране на Агенцията за устойчиво и енергийно развитие чрез вливането и в Министерството на енергетиката

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за ценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

иколай Налбантов, директор на дирекция „Енергийни стратегии и политики за устойчиво енергийно развитие“

Дата: 28.08.2026 г.

X Nikolay Nalbantov

Digitally signed by Nikolay Nalbantov

Директор на Дирекция ЕСПУЕР